

Ciències Naturals 24

Animals vinguts de fora

Les peripècies migratòries de la cotorra de pit gris.

Els tradicionals coloms de Barcelona

Les poblacions animals poden patir problemes semblants als que provoquen conflictes entre els col·lectius humans. Les zones urbanes són un dels llocs on aquests problemes de les poblacions animals se'ns fan més evidents.

Alguns animals han trobat a la ciutat el seu *nínxol ecològic* i han esdevingut tant urbans com les mateixes persones. Aquest és el cas, a Barcelona, dels coloms, que pertanyen a l'espècie del **colom roquer** (*Columba livia*). Els 80.000 coloms que ara hi ha a Barcelona viuen del que els donen algunes persones, pa sec i grans, però també mengen tota mena de restes que troben pel terra. Aquests coloms, procedeixen en part dels coloms domèstics que es criaven als colomars que tenien antigament moltes cases als seus terrats. Sembla ser que el seu nombre es va incrementar notablement arrel de l'Exposició Universal de 1929 quan es van alliberar una munió d'exemplars per donar més vida al paisatge urbà. Uns altres ocells també tradicionalment urbans són els **pardals**.

A les darreres dècades, a les ciutats i viles de Catalunya, han aparegut noves espècies d'aus, com ara **gavines, tórtres** o **cotorres**. Llevat de les **gavines**, que procedeixen de poblacions naturals adaptades al consum de les deixalles dels abocadors, totes les noves espècies urbanes descendeixen d'individus originàriament engabiats.

La cotorra de pit gris a Catalunya

El cas més cridaner, en els dos sentits de la paraula, és de les **cotorres**. Les cotorres urbanes són de tres tipus. La més abundant és la **cotorra de pit gris**, també coneguda com a cotorra argentina. Té el plomatge d'un color verd intens, llevat de la zona del pit que és de color gris clar. La seva mida, de la punta la cua al bec, és gairebé d'uns 30 cm de longitud. Originària d'Amèrica del Sud, se la pot trobar des del centre d'Argentina, i sud del Brasil, fins al centre de Bolívia.

Cotorres i coloms comparteixen menjar en un carrer de Barcelona. (Foto El Periódico)

Aquestes cotorres tenen un comportament social força desenvolupat que els porta a viure en colònies formades per grups de 10 a 20 individus. Fan els nius preferentment a les palmeres, d'on han desplaçat al pardals, els quals també hi solien niar. Els nius formen una

estructura col·lectiva que s'ha comparat amb un bloc de pisos. Les característiques d'aquests nius també facilita que suportin temperatures relativament baixes.

Les cotorres s'alimenten dels dàtils de les palmeres i els fruits i brots d'altres arbres i arbusts urbans. També mengen pa i, a la perifèria de les poblacions, s'aprofiten dels conreus de fruita i horta. Malgrat no tenir depredadors naturals, els seu color llampant les fa fàcilment visibles pels **falcons** i les **àligues cua barrades** que les ataquen ocasionalment. La seva principal defensa és els seu comportament gregari.

Sembla ser que, a Barcelona, les primeres parelles ja es varen observar a finals dels anys 60, del segle XX, al Turó Parc. Cap a 1978 ja hi havia unes 10 colònies al parc de la Ciutadella i ben aviat van passar a la plaça Reial. Poc a poc, seguint les palmeres, han esdevingut habituals per tots els barris de la ciutat de Barcelona. Simultàniament, també han aparegut per les altres comarques de la costa. No es pot assegurar si aquesta expansió es deu a les que s'han escampat des de Barcelona o a partir d'individus escapolits d'altres llocs. Actualment abunden al Garraf i al Maresme. També s'han observat a l'Empordà, Delta de l'Ebre, Cadí-Moixeró, Tarragona i Lleida.

ACTIVITAT

Cotorra de pit gris
(*Myiopsitta monachus*)

En quins aspectes poden comparar-se les migracions animals amb les humanes? Tenen causes semblants?

Amb quines de les opinions següents sobre les cotorres a Catalunya, estaríeu d'acord:

- Els seus colors enriqueixen i animen el paisatge urbà.
- Són sorolloses i descarades, els nostres ocells són més agradables.
- Si fan niu i crien a la ciutat es pot considerar que s'han integrat en els ecosistemes urbans. Mereixen el mateix respecte que els altres ocells.
- Els coloms i els pardals hi eren primer, per això cal protegir-los contra les cotorres que han vingut posteriorment i els prenen una part dels recursos.
- Si no haguessin existit recursos disponibles (que altres aus no són capaces d'aprofitar) les cotorres no haurien pogut sobreviure.
- Què vol dir "la principal defensa de les cotorres és el seu comportament gregari"